

FAMN

Utsmykkingsforslag Gjesdal helsehus Eirik Gjedrem 2026

Et helsehus omfavner sine brukere og favner hele kommunens befolkning. Utsmykningsforslaget består av skulpturen «Omfamn» ved hovedinngangen og to skulpturer i sansehagen; «Femne» og «Ikring».

«Omfamn» er en skulptur i betong belagt med runde konvekse glassdråper 18-20 mm i diameter. De danner stimformasjoner i en mosaikk. Det er til sammen ca 12500-13000 glassdråper og jeg tenker at hver av de kan representere hver sin Gjesdalsbu. På vei inn mot hovedinngangen kan man fra denne synsvinkelen assosiere inn en omfavnende bevegelse i skulpturens formuttrykk.

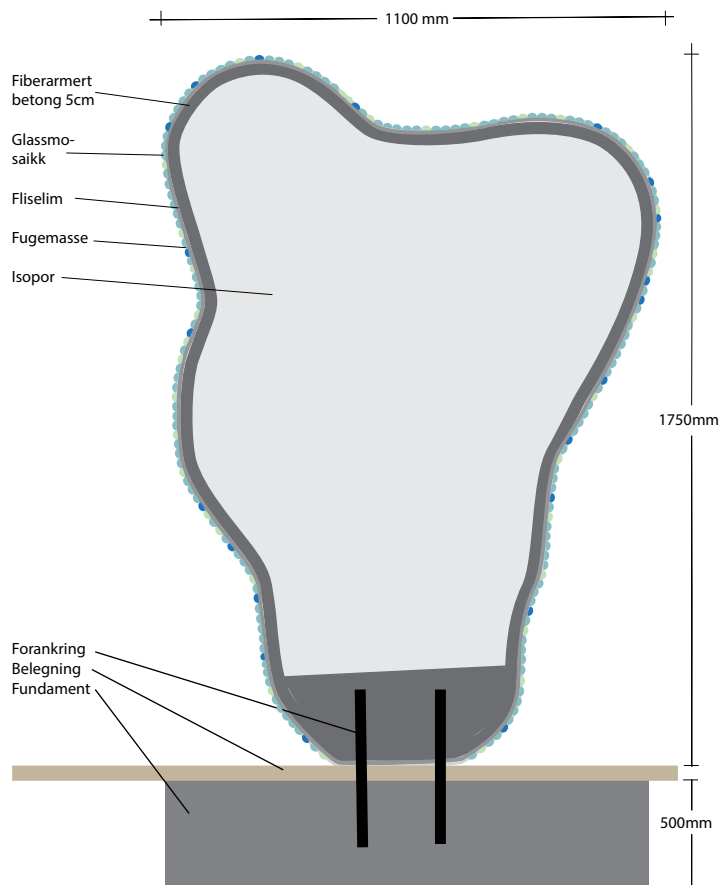
«Femne» er en skulptur av glasert steingods. Grunnformen har utgangspunkt i formspråket til skulpturen «Omfamn», med lagvis overlappende ripler. Riplene gir liv og bevegelse til uttrykket, og innbyr til berøring og utforskning.

Fra skulpturen «Ikring» strømmet vannet rolig utifra en åpning i bunnen. Ikring er formet som en torus eller en ring - derav navnet. I tillegg favner tittelen begrepet «femne ikring», og danner slik en helhet. Den er lagd av steingods med flere lag innfarga porselen, og har blitt slipt og polert etter brenning.

Mosaikken på «Omfamn» består hovedsakelig av lys turkisgrønne og blåturkise iriserende glassdråper. Farger som kontrasterer de varme tonene på byggfasade og belegning. Mosaikken starter løst med litt avstand mellom hvert punkt, og tetter seg gradvis til ettersom den beveger seg mot toppen. Hver enkelt glassdråpe speiler sine omgivelser og gir med det en ny dimensjon til sin tittel. Formasjonene kan henspille til strømninger, som kan romme menneskelige følelser, naturfenomener mm. Spiral og virvelbevegelser er sentrale for oppbyggings-energi i naturen. Eksempler på dette kan være vannbevegelser, vekstmønster i planter eller f.eks. ålens bevegelsesmønster. I tillegg til fargenyanser tilfører mosaikken en tiltrekkende overflate som kan minne om huden til et reptil eller glitrende duggdråper. Med sine taktile kvaliteter gir den opplevelser også til blinde og svaksynte.

Tilleggsforslag: Legge en ledelinje fra hovedlinja og bort til skulpturen. Og en nedfelt stein i marktegl med tittel og info i punktskrift, slik at blinde og svaksynte også kan oppleve den.

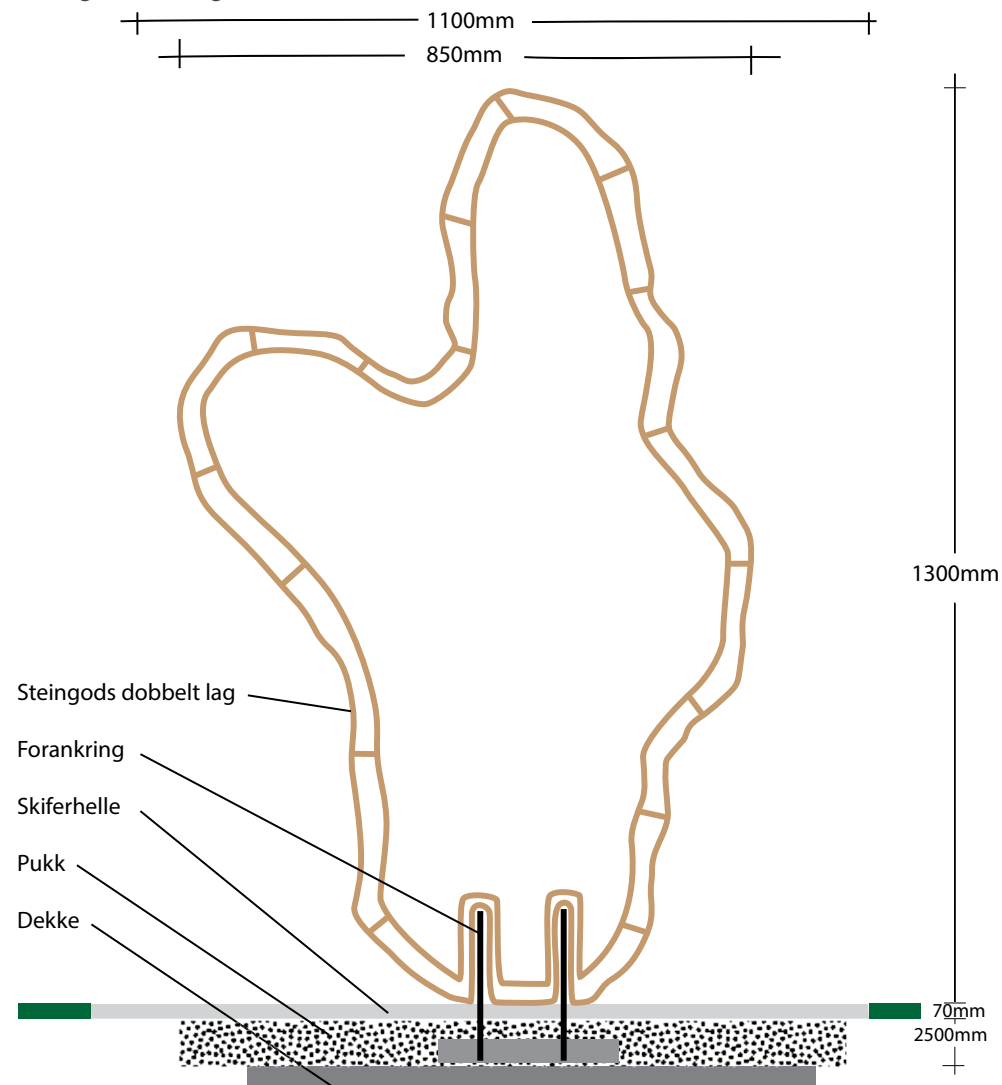
KAFÉ

Skulpturen «Femne» med sitt inviterende organiske uttrykk og fargespill, kommuniserer lekent med sine omgivelser. Den er glasert med en grønnlig celadonglasur som med sin gjennomskinnelighet gir dybde og karakter til sitt uttrykk. Dybdevirkningen i glasuren underbygges av de bølgende riplene som er modellert lagvis på hverandre. Skulpturen kan minne om en åpen, inviterende hånd og fungere som en hyllest til hånden som et viktig redskap for mental helse og tilhørighet. Den kan inspirere til hvordan bruk av hendene kan fremme velvære, mestring og indre ro.

Skulpturen står på en skiferhelle og måler omlag 130 x 88 x 86cm og veier anslagsvis 120kg

Teknisk

Til «Omfamn» utformes en modell i ekstrudert polystyren, EPS (isopor). På den legges et lag ca 5cm med fiberarmert betong tilsatt fliselim, som gir plastisitet og formbarhet til mørtelen. Bunnen av modellen består av massiv betong, for å sikre feste til forankringsbolter av 25 mm gjengestag i syrefast stål. Deretter påføres fliselim og glassmosaikk. Så fuging med en lys grå fugemasse, og avslutningsvis en eventuell syrevask.

Femne modelleres av steingodsleire (WB 1795 fra Vingerling) i to lag, og påføres porselensbegitning som er flytende porselen. Porselenet bidrar til optimal fargekvalitet på glasuren. Deretter påføres et lag celadonglasur tilsatt kobberoksyd (CuO) som danner de grønne fargene. Skulpturen brennes til (1280°C) som medfører at leirepartiklene delvis smelter sammen, og blir tettbrent og dermed frostsikkert. Dobbeltslag styrker konstruksjonen både under modellering, gjennom brenning, og gir mekanisk styrke til ferdig skulptur. Bolter av 20 mm syrefast gjengestag forankres med monteringslim i innvendige sylindere av steingods. Skulpturen monteres med forankringsmasse på en 70 mm skiferhelle som ligger på et pukklag. For å lette plenklipping er skiferen ca 25% større enn ytre mål på skulpturen, og flukter med terrenget.

Ikking monteres på et skålformet fundament i betong fylt med rullestein på et lag pukk, over membran og betongdekke. 16 mm vannledning av pvc med innlagt varmekabel, og 50 mm avløp i pvc. Et 12 mm rør med propp monteres ved vannledningen, for drenering ved avstengt vanntilførsel.

Vedlikehold, materialer, diverse

Alle installasjonene krever minimalt vedlikehold utover vanlig renhold. Ikking trenger antagelig en årlig høytrykkvask. Ved evt tett dren kan røret stikkes åpent med syl el.l. Alle keramiske materialer er også svært bestandige og utslippsfrie etter brenning. «Femne» og «Ikking» vil bli produsert på Norsk teknisk porselensfabrikk i Fredrikstad, hvor jeg har leid verkstedplass i flere år. Der er arbeidsforholdene svært gode, alt av utstyr, og store ovner med brenningskurver over flere døgn som egner seg spesielt godt til dette formålet.

Jeg har 25 års erfaring med utendørs utsmykking, og har ikke erfart skader forårsaket av frost.

